

Agnès Martin-Lugand

Než nás
rozdělí láska

Přeložily Andrea a Daniela Marešovy

motto

Než nás rozdělí láska

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Agnès Martin-Lugand

Než nás rozdělí láska – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Agnès Martin-Lugand
Než nás
rozdělí láska

Praha 2023

Přeložily Andrea a Daniela Marešovy

© Éditions Michel Lafon, 2022, *La Déraison*

Published by arrangement with Lester Literary Agency & Associates

Translation © Andrea a Daniela Marešovy, 2023

Cover photography © Leonardo Baldini / Arcangel

ISBN tištěné verze 978-80-267-2504-6

ISBN e-knihy 978-80-267-2507-7 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-2508-4 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-2506-0 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Vám třem, mé inspiraci.

*Na světě není nic opravdovějšího
než pošetilost lásky.*

ALFRED DE MUSSET
Na nic nepřísahat

1

Někde

Foukal vítr. Příliv vrcholil. Vzdouvání hladiny mě naplňovalo nadějí. Vlny bez přestání burácivě dorážely na útes. Náraz byl pokaždé tak silný, že se vlny odrážely od skal daleko na širé moře, kde se střetávaly s dalšími, které ke břehu teprve mířily. Vytvářely tak spršky kypící pěny. Fascinovalo mě to. Uklidňovalo. Nespoutané živly mě nesmírně přitahovaly. Mohl bych skočit a navždycky zmizet. Nadobro. Moje tělo by se nikdy nenašlo a kdyby snad, tak nejdříve za několik týdnů. Na kterou z pláží by mě to asi vyplavilo? Je to vlastně jedno. Byl tohle ten okamžik? Okamžik, na který jsem čekal tak dlouho. Nic mě tady nedrželo.

Dopadaly na mě kapky deště, hořce jsem se posmál. Už tam skoro jsem. Jeden krok. Druhý. Třetí. Stál jsem na samém okraji, jen se zřítit. Propast mě k sobě volala. Se zavřenýma očima jsem si vybavil tóny. Akordy, které mě doprovodí. V hlavě mi hrála melodie posledního dějství.

Najednou jsem uviděl Nathanův obličej. Odpotácel jsem se od kraje, nemohl jsem popadnout dech. V předklonu a s rukama opřenýma o kolena jsem se snažil dostat do plic nějaký vzduch. Jako bych si byl zrovna zaběhat. Pohledem jsem proklínal bouři, která přišla příliš brzy. Chrlil jsem na ni nadávky. Jako by se mi vysmívala. Kvůli němu musím ještě vydržet.

Nathan byl jediný člověk na světě, kterého jsem musel chránit.

Vrávoravě jsem se vrátil domů.

Do svého doupěte, své ulity, kde jsem ale byl jako v pasti. Vyzbrojený láhví a svými pilulkami jsem věděl, že noc nebude tak strašná.

2

Někde jinde

Vypadalo to na příjemný večer. Páteční večer, jaké jsem měla ráda. Spontánní. Pozdě odpoledne mi přišla zpráva od nejstarší sestry, Suzanne: *Máš nějaké plány na večer?* A moje odpověď: *Co myslíš?* A ona na to: *Dobry, nebo špatný den?* Já: *Ne tak špatný.* Ona: *Tak u tebe? Dám vědět Anitě?* A zase já: *To zní dobře.* O chvíli později se ozvala Anita – naše prostřední sestra: *Je tam Vasco? Musí uvařit! Jinak nepřijdeme!* Moje bezprostřední reakce byla zaklepat na dveře kanceláře, kde seděl potenciální kuchař.

„Dneska večer u mě? Přišly by i sestry... Ale není to povinné, takže jak chceš!“

Vasco mi věnoval jeden ze svých širokých přívětivých úsměvů, kterým mě za všech okolností dokázal uklidnit.

„Jak je na tom tvoje lednička?“

Místo odpovědi jsem se zatvářila zkroušeně a výmluvně pokrčila rameny.

Nečekaným pohybem se v křesle odsunul od stolu a ruce si nenuceně složil za hlavu. Zklamaneč

si mě prohlížel a nevěděl, jak zareagovat. Měl by mi snad vyhubovat jako pan učitel neukázněné žačce? Nebo to nechat být a zasmát se mé lehkomyšlnosti? Měla jsem co dělat, abych se nerozesmála.

„Madeleine!“ pronesl výhruzně. „Už několikrát jsem ti řekl, že pokud nadále nebudeš věnovat žádné úsilí tomu, abys pořádně jedla, budu se k tobě muset nastěhovat!“

Už jsem to nevydržela a rozesmála jsem se a on mě s dojetím pozoroval, což bych mnohem raději neviděla. S jeho emocemi jsem neuměla pracovat. Vždycky pro mě bylo hrozné, když lidé, které jsem měla ráda, kvůli mně trpěli, a poslední dobou to bylo přímo nesnesitelné. Ale nedokázala jsem s tím nic udělat.

„Můžu s tebou tedy počítat?“ pokračovala jsem a snažila se o rozverný tón.

Místo odpovědi jen obrátil oči v sloup. Vyhrála jsem.

O dvě hodiny později už jsem u sebe v kuchyni přihlížela Vascově show, ve které hrál hlavní roli. Pohvizdoval si a přitom se mi přehraboval ve skříňkách a hledal cokoli, co by se hodilo ke všemu, co nakoupil. Vždycky mě bavilo ho při vaření pozorovat. Vasco byl skutečný požitkář, ne pro svoje gurmánství a schopnost, s jakou dokázal otevřít poslední láhev a všechny, co přišly po ní. Byl požitkář,

protože ho těšilo, když mohl pro své blízké vmžiku vykouzlit pořádně kořeněné, ale znamenité jídlo. Vasco se rád dělil, nestávalo se mi často, že bych potkala někoho tak velkorysého. Vlastně nikdo nebyl tak velkorysý jako on.

Seděla jsem u stolu a s obdivem ho sledovala. Ochutnával, dochucoval, míchal a vlnil se v rytmu africké hudby.

„Naliješ mi taky?“ poprosila jsem ho, když jsem ho viděla upíjet ze skleničky.

Přes rameno se na mě ohlédl.

„Určitě?“

„Jen malinko, neboj, chci si dnešní večer užít a ne ho strávit v posteli nebo nad záchodovou mísou.“

O několik minut později mi konečně vyhověl a posadil se vedle mě. Podal mi skleničku a beze slova si se mnou přitůkl. Pronést přípitek zbylo na mě, to se mi poslední dobou stávalo čím dál častěji:

„Tak na život, Vasco!“

„Nech toho!“

„Ale kdepak, ještě jsem neskončila! Chci to říct nahlas! Na život! A na naši dceru!“

Uhnul pohledem a dlouze mě políbil do vlasů. Usmála jsem se a vychutnávala si jeho blízkost. Nezapadlo mě, že by to bylo možné, ale můj bývalý manžel a otec mé dcery byl a vždycky bude mým

nejlepším přítelem. Nežili jsme spolu už celé roky, a přesto jsme byli nerozluční. A fakt, že jsme společně vedli cestovku, nebyl ten jediný důvod.

„Kde vlastně je?“ zeptal se mě zastřeným hlasem a postavil se. „Měla by tu být!“

Člověk by si skoro myslel, že je přísný otec, ale bylo to přesně naopak. Veškerá něha a láska, kterou choval k naší dceři, se odrážela v jeho intonaci. Potřeboval to ze sebe jednoduše dostat a já byla jediná osoba, na kterou by stejně nedokázal zvýšit hlas, takže se to hodilo. A oba jsme to věděli.

„Je někde na večírku. Přemluvila jsem ji, aby šla.“

„Máš pravdu. Potřebuje chodit častěji ven a pobavit se.“

„Přesně to samé jí neustále opakuju.“

„O tom nepochybuju...“

„Vasco, podívej se na mě.“

Dopil, znovu si nalil a konečně mě poslechl.

„Bude to v pořádku, že jo?“ ujišťuju se. „Máme se hezky, dokonce báječně. Chci, aby to tak i zůstalo. Nepřipustím, aby nám to rozhovor, který nikam nepovede, všechno zkazil. Jinak zavolám sestřám, aby nechodily, a tebe pošlu domů!“

Pokýval hlavou, aby zaplašil chmurné myšlenky, a znovu se usmál.

„To jsi celá ty! Donutila bys mě udělat cokoli!“

Vstupní dveře se hlučně otevřely a přerušily náš rozhovor. Bylo zbytečné se zvedat a jít vítat sestry

a jejich drahé polovičky. Všichni tu byli jako doma a věděli, kde nás najdou.

Suzanne a Anita dorazily s obrovskou kyticí, vlepily mi pusy na tvář a rovnou se ujaly úkolu najít vázu, aby květiny mohly dát do vody. Nebyla to dvojčata, ale leckdo by si to mohl myslet. Jakmile se jedna někam hnula, druhá ji hned následovala. Dorozumívaly se pohledem. I když je od sebe dělilo osmnáct měsíců, všechno odjakživa dělaly spolu a stejně. Zkoumaly, co bude k večeři, uznale na Vasca mrkly, pak se obě současně posadily vedle mě a vmžiku začaly štěbetat. Švagři mě také políbili na přivítanou a v kuchyni se připojili k šéfkuchaři, přestože měli přísně zakázáno se přibližovat k hrncům a pánvím. Jejich přátelství trvajících od studentských let přežilo bez problémů náš rozvod. Nijak mě to nepřekvapovalo, naopak by mi bylo líto, kdyby tomu bylo jinak. Za nic na světě bych nechtěla rozbít pouto, které je drželo pohromadě ještě předtím, než jsem vstoupila Vascovi do života.

Ve svých pětadvaceti jsem vůbec netušila co se sebou. Bez vzdělání a po dvou obzvláště dlouhých a těžkých letech jsem v tu dobu pracovala v restauraci rodičů, neměla jsem žádné ambice a sama nevěděla, kdo vlastně jsem. Nic jsem neočekávala, jen jsem nechala ubíhat čas.

Moje sestry o mně věděly všechno – co mě těšilo a co mě trápilo, jakých omylů jsem se kdy dopustila a čeho jsem dosáhla, znaly mé pochyby a tajemství. Byly mé přítelkyně a důvěrnice, a i když jsme občas byly na nože, byly mi oporou a pevnou základnou. Tenkrát si vzaly do hlavy, že mě musí vytrhnout z ubíjející rutiny, v níž jsem se utápěla, a tehdy jsem si z jejich strany musela vytrpět skutečné obtěžování. „Měla bys vyrazit mezi lidi, najít si přátele,“ opakovaly mi pořád dokola. Po nějaké době pohár jejich trpělivosti přetekl, a protože mi bylo jasné, že už se dál vymlouvat nemůžu, souhlasila jsem, že přijdu k Suzanne na večeři se všemi jejich přáteli. V naději, že mi potom snad dají na chvíli pokoj, jsem se snažila udělat co nejlepší dojem.

Ocitnout se uprostřed všech těch neznámých lidí a dokonce párů, které se s nadšením věnovaly práci, byl pro samotářku, jakou jsem byla, docela šok. Jako by mezi námi zela propast. Vasco dorazil jako poslední. Se všemi se na uvítanou políbil, mě nevyjímaje, řekl mi „moc rád tě poznávám, Madeleine“ a pokračoval ve zdvořilostním kolečku. Aperitiv jsem strávila na samém krajíčku sedačky, aniž bych jedinkrát otevřela pusou, a pozorovala dění kolem sebe – hlavně jeho. Minuty ubíhaly a já pomalu přestala vnímat všechno kromě jeho úsměvu, neslyšela jsem nic jiného než milá slova, která měl pro každého z přítomných. Několikrát jsme se střetli

pohledem a já už se necítila tak stísněně. Údiv nad zjištěním, že moje srdce dokáže tak silně tlouct, mě naprosto paralyzoval. U stolu jsem se ocitla přímo vedle něj a horečnatě uvažovala, co bych mu asi tak měla vyprávět.

„Nebudu tě uvádět do rozpaků a ptát se tě, čím se živíš, protože tyhle zbytečné otázky jsou opravdu nesnesitelné,“ řekl a naklonil se ke mně. „Ale zato se tě zeptám, co děláš tady, protože je nad slunce jasné, že bys nejradši byla úplně jinde!“

Ohromeně jsem se k němu otočila.

„Jak to můžeš vědět?“

Nervózně si rukou prohrábl vlasy.

„Připadáš mi zajímavá. Jsi jiná... Jako bys jen letmo proplouvala dnešním večerem, který je – jen tak mezi námi – stejný jako minulý týden a stejný bude i příště.“

Rozesmála jsem se, protože byl zábavný, zdravě sebevědomý a protože mi přišel okouzlující. Koutkem oka jsem zaregistrovala, jak se sestry překvapeně otočily mým směrem, když slyšely můj smích. Úplně jsem to chápala, sama jsem z toho byla překvapená. Ještě před minutou jsem nevěděla, co že to smích je.

„Donutily mě přijít,“ svěřila jsem se a pokynula hlavou směrem k Suzanne a Anitě. „Chtěla jsem jim udělat radost.“

„Ale chtěla bys být jinde...“

Nesměle jsem přitakala.

„Kde?“

Napřímila jsem se na židli, pořád mě s úsměvem pozoroval a vypadalo to, že se o mě upřímně zajímá.

„Kde bych chtěla být? Nevím... na druhém konci světa například... ale pro začátek by stačila třeba klidná kavárna na rohu ulice.“

„Tak tedy pojďme!“

„Ale prosím tě.“

„Myslím to vážně, chtěl bych tě poznat, nechci čekat. A ty nechceš být tady a já ostatně taky ne, takže...“

Zvedl se.

„Co to děláš?“

„Tak jdeme?“

Natáhl ke mně ruku.

„Nevím, čeho se bojíš, Madeleine, ale věř mi.“

Bez rozmýšlení, bez paniky jsem mu podala ruku a on ji jemně stiskl. Cítila jsem jakýsi vnitřní klid, bylo mi jednoduše dobře, poprvé za dlouhou dobu. Vypařili jsme se, aniž by to někoho překvapilo. Až zpětně jsem se dověděla, že náhlé změny plánů byly ve Vascově případě na denním pořádku a už jej nevyváděly z míry.

V té chvíli by nikoho ani nenapadlo, že se do sebe zamilujeme, že se vezmeme a budeme mít dceru, a to všechno abychom si nakonec uvědomili, že

spolu daleko líp vycházíme jako přátelé než jako manželé. A tudíž vidět je dnes takhle pohromadě, stále spolu, mě nesmírně těšilo.

Smích a dobrá nálada u mě doma vládly celý večer a mě naplňoval pocit štěstí, prostého a neodůvodněného, i když jsem se občas neubránila dojetí. Vstřebávala jsem do sebe jejich úsměvy a výbuchy smíchu. Pořád ještě pro mě byli hnacím motorem a dodávali mi sílu. A já si nade všechno přála, aby jim moje úsměvy prokazovaly stejnou službu. Oni to na rozdíl ode mě potřebovali.

Čas od času se ze mě stala pouhá pozorovatelka a kochala jsem se scénou, která se mi odehrávala před očima. Všechno bylo v pořádku, bylo to dokonalé.

Když jsem se nad tím zamyslela, litovala jsem, že tu moje Lisa není s námi.

3

Někde

Venku zuřil vítr. Nechal jsem otevřená všechna okna. Když už jsem se nemohl do noci vrhnout po hlavě, chtěl jsem vichřici zažít zblízka, musela mě obklopit. Nehrál jsem, spíš jsem do klavíru bušil, abych z něj dostal tu sílu, řval jsem, volal jsem ji.

Proklínal jsem celý svět, Boha a s ním všechny svaté. Proč mi nedovolili jednou provždy se vším skoncovat? Celý život budu čekat, až to skončí. Nebo jsem byl zbabělec? Nehledal jsem celou dobu jen výmluvy, abych nemusel skočit?

Naučil jsem se mít tu zničující bolest rád. Nebyla nevěrná, nikdy mě neopouštěla, ani dnes večer, přestože jsem prášky zapíjel alkoholem. Vždycky mi byla nablízku. Jako věční milenci jsme odplouvali do vlastního světa, kde skutečnost a zemská přitažlivost neměly moc.

Jedno jsem jí ale musel nechat. Díky ní jsem se stal nesnesitelným pro své okolí. Měl jsem svým způsobem klid. Všichni lidé, které jsem si za ta léta pustil k tělu, se z mého života nakonec vytratili.

Stál jsem o ně vůbec? Nejsm si jistý. Vlastně jsem je jen trpně snášel. Vstoupili mi do života, když jsem měl náhodou slabou chvíli.

Těm časům odzvonilo.

Neměl jsem ženu. Ani agenta. Ani koncerty. Ani turné. Ani recitály.

Klid.

Prázdnost.

Nic než posedlost, klavír a já.

Jedině Nathan na mně pořád ještě visel. Taký bude muset konečně dospět.

Dnes večer jsem se ocitl na okraji propasti.

Pohár mé trpělivosti přetekl.

4

Někde jinde

Potmě jsem bloumala po bytě, společnost mi dělalo jen světlo z ulice. Oddalovala jsem okamžik, kdy si půjdu lehnout. Natahovala jsem čas, prodlužovala ho. Pozorně jsem zkoumala věci kolem sebe, snažila se vtisknout si je do paměti, aniž jsem tušila, proč to dělám. Bylo mi to jedno. Proč bych se měla připravit o okamžiky, které jsem měla čím dál radši, kdy jsem měla pocit, že se všechno zastavilo? Vybavovala jsem si určité vzpomínky, v klidu a tichu jsem přemítala o tom, co se mi přihodilo. Chodila jsem po bytě, dlaní přejížděla po dřevěném nábytku nebo jsem s blaženým úsměvem nořila ruku mezi polštáře a vychutnávala si hebkost látky.

Kdyby se nečekaně objevily sestry nebo Vasco, viděli by přízrak, jak v bílé noční košili bloudí ve tmě. A to jsem jim slíbila, že půjdu do postele hned, jak odejdou.